

Återge Sverige dess framtid

DET ÄR KLART president Reagan hade rätt i att 70 procents marginalskatt var på tok för högt. Omdömet kom från en ledande demokrat och gällde Ronald Reagans skatteförslag till kongressen den 18 februari 1981, det som blev inledningen på en serie av skattereformer världen över – med tiden även i Sverige. Omvärderingen av Reagan

från hans politiska motståndare i USA är inte bara ett uttryck för respekt för en nyss avliden före detta president. Den speglar ett djupare erkännande:

- Reagan gjorde en historisk insats genom att med stolthet visa det öppna samhällets styrka och lockelse för de befolkningar som levde under kommunismens ok.

- Reagan återgav Amerika dess optimism genom sin obändiga tro på att en ny era av tillväxt och förändringskraft väntade, bara människor och företag gavs förutsättningar som stimulerade till arbete, investeringar och uppfinningsrikedom. Skattereform och avregleringar krävdes för att skapa dessa nya förutsättningar.

Vi bör minnas tidsandan när Reagan tillträdde. "Oljekriser" ledde Jimmy Carter till att deklarerat "the era of limits". Framgångsåren var slut.

Människan måste leva inom existerande ramar. Miljöhot krävde skärpta regleringar över hela samhället. "Malaise" var vad som väntade. Inflationen låg på 13 procent och de korta räntorna på 21. Den amerikanska gisslan i Iran var bara ett inslag, men den starkaste symbolen, för västvärldens svaghet.

Den nya filmen "The miracle", om det amerikanska OS-laget i ishockey 1982, påminner om stämningen.

DET SENASTE KVARTSEKLET blev inte början på en era av nolltillväxt, stagnation och nedgång för Amerika. Tvärtom: det var kommunismen som bröt samman. I den nya informationsåldern visade sig utrymmet för innovationer vara enormt. I smådatorernas och de globala nätverkens tid är planhushållning en ännu mer misslyckad idé än under en tid när stålverk symboliserade ekonomin. Produktiviteten har tagit nya språng med Amerika som ledande. Detta, i förening med globaliseringen av produktion och investeringar, har knäckt inflationen. Räntorna är historiskt rekordlåga och riskkapitalet tillgängligt. Den eko-

nomiska tillväxten är åter kring 5 procent per år i USA.

SVERIGE GJORDE

motsvarande erfarenhet. Den stora skattereformen – med lägre marginalskatt och sänkt kapitalskatt –

i förening med avregleringar (som telekom) och vettiga självrisker i socialförsäkringarna bäddade för en period av stark och sund tillväxt från 1993 och några år framåt. Liksom i USA blev övergången från en reglerad höginflation-, högränte- och högskatteekonomi svår, men den kostnaden bör påföras den gamla ordningen, inte den nya. "Rivningskostnaden" är ytterligare en dryg post på planhushållningens skuldkonto.

Tro inte att de erfarenheter som både USA och Sverige har gjort stillar socialistiskt tänkande! Alls icke. I USA

drar demokraterna åter långt vänsterut och beskriver sänkt skatt för arbete, sparande och investeringar såsom "gynnande av de rika". I Sverige råder reformstopp sedan tio år. Vad som utträttades under Kjell-Olof Feldt och Ingvar Carlsson – och

senare regeringen Bildt – i fråga om skattereformer, avregleringar och sunda självrisker i socialförsäkringarna är nu starkt förtalade inom det statsbärande partiet. "Värnskatte" har blivit permanent och på marginalen tar de totala inkomstskatterna åter två tredjedelar.

FÖR REGERINGEN PERSSON, i synnerhet dess statsminister och finansminister, gäller två dominerande "sanningar":

1. Skatternas utformning har inget med tillväxt att göra.
2. "Fördelning" är "rättvis" och viktigare än utveckling.

Om dessa båda synsätt får fortsätta att råda väntar en gradvis tillbakagång, växande dysterhet samt successiv flykt av begåvning, ägande och kapital från Sverige. De måste därför ifrågasättas vid sin rot om Sverige ska återvinna sin framtid och framtidstro.

Hans Bergström är docent i statsvetenskap och före detta chefredaktör för Dagens Nyheter. Han bor numera i Florida.

I smådatorernas och de globala nätverkens tid är planhushållning en ännu mer misslyckad idé än under en tid när stålverk symboliserade ekonomin.

Hans Bergström, fd chefredaktör för DN

ordet är fritt...